

4. 23 - 26 Nisan
1991
ANKARA
ULUSLARARASI
EĞİTİMDE DRAMA
SEMİNERİ

Eğitimde Drama'ya Yakınlaşmak

A PEGEM
AKADEMİ

Yayına Hazırlayan: Ömer Adıgüzel

Yayına Hazırlayanlar: Ömer Adıgüzel

4.ULUSLARARASI EĞİTİMDE DRAMA SEMİNERİ
23-26 Nisan 1991
Eğitimde Drama'ya Yakınlaşmak

ISBN 978-625-8044-03-4
DOI 10.14527/9786258044034

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2021, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınev**idir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Kasım 2021, Ankara

Yayın-Proje: Zeynep Güler
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler - Ankara
Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141 A/33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

*Çağdaş Drama Derneği Kurucu ve Onursal Başkanı
Prof. Dr. İnci SAN'ın*

*Değerli Anısına Saygıyla...
1936-2021*

ÖN SÖZ

23-26 Nisan 1991 yılları arasında Ankara'da gerçekleştirilen 4. Uluslararası Eğitimde Drama Semineri'nin benim için çok özel ve ayrı bir anlamı var. 1989 yılında düzenlenen 3. Uluslararası Eğitimde Drama Semineri'ne öğrencilik döneminde sınavlarla çakıştığı için katılamamış, ancak fakülte'deki tiyatro topluluğumuzun oyununun küçük bir parçasını Alman Kültür Merkezi'nin sahnesinde sunmuştuk. O seminerde amatör tiyatroların oyunlarına da kısaca yer verilmişti. Biz de fakültenin tiyatro topluluğu olarak Turgut Özakman'ın "Ah Şu Gençler" oyunu ile akşam etkinliğine katılabiliştik. İnci Hoca'nın fakülte'deki hocaları tek tek doluşarak bizlerin atölyelere katılabilmemiz için izin istediğini çok iyi hatırlıyorum. Ne yazık ki bu mümkün olmamıştı.

Yaratıcı drama ile ilk kez bu seminerde karşılaşmıştım. Sonrasında da bu alanın hep içinde oldum. Düzenlenen seminer ve kongrelerin organize edilmesinde görevler üstlendim. Bu uluslararası buluşmaları çok önemsedim. Çünkü bu seminer ve kongreler Türkiye'de eğitimde drama/yaratıcı drama alanını başlatmış ve akademik olarak tartışılmasını sağlamıştır. Bu nedenle tüm drama eğitimcileri ve eğitimci adaylarının önemli bir "drama okulu" haline gelen Eğitimde Yaratıcı Drama Kongrelerine mutlaka katılması gerektiğini düşünüyorum ve inanıyorum.

Seminer, Ankara Goethe Enstitüsü ve British Council'in destekleriyle gerçekleştirilmiştir. Ankara'da başlayan, günümüzde bir yöntem ve ders olarak kabul gören eğitimde drama/yaratıcı drama alanının başlangıcında her iki kurumun çok önemli katkıları olmuştur. Seminer birinci gün kayıt ve açılış konuşmaları ile başlamış ve atölye çalışmaları ile devam etmiştir. Seminerin Türkçe adı programlarda "Uluslararası Eğitimde Dramatizasyon IV" yer alırken İngilizcesi de "Drama in Education IV" olarak yer almış. Bu durum ilk seminerden beri alanın uluslararası karşılığı olan "Drama in Education" kavramlarını kullanan öncü hocalarımızın çok doğru adım attıklarını göstermektedir.

4. Uluslararası Eğitimde Drama Semineri'nin kitabı, yapıldıktan tam 30 yıl sonra ilk kez yayınlanıyor. Bu nedenle bu kitap, bir yönüyle Türkiye'de eğitimde dramanın gelişimi açısından da ayrı bir öneme sahip. Seminerde yapılan atölyelerdeki etkinliklere dikkat edildiğinde, bu etkinliklerin çok temel çalışmalar olduğu, görülür. Uzman drama eğitimcilerinin etkinlikleri daha ayrıntılı incelediğinde Türkiye'deki drama anlayışının temel iskeletinin bu seminerlerde yapılan etkinliklerle oluşturulduğu rahatlıkla görülebilir. Ayrıca serbest tartışma konularının günümüzde de geçerliliğini koruduğu görülür.

Atölyeler 9.30- 13.30 saatleri arasında yapılmış, atölye sonraları ise 15.30 ile 16.30 saatleri arasında Atölye ve Tartışma (Workshop und Diskussion, Workshop

and Discussion) başlıklarında “Oyun Yönetmeninin Sahip Olması Gereken Özellikler” (Formation Eines Spielleiters-Main Theme: Training Of Drama Leader) temalarında tartışmalar yapılmıştır. Bu tartışmalarda günümüzde eğitmen olarak adlandırdığımız ve o dönemde oyun yönetmeni olarak anılan tartışmada yeterlik alanları üzerinde durulmuş, bir eğitmenin drama çalışmalarında temel malzemelerinin ve çıkış noktasının neler olabileceği üzerine görüş alışverişlerinde bulunulmuştur. Tartışmaların bir kısmı uygulamalı olarak gerçekleştirilmiştir.

Seminer boyunca her gün saat 17.30’da Serbest Tartışma (Diskussion/Discussion) oturumları gerçekleştirilmiştir. Birinci gün “Tamer Levent’in yönettiği “Profesyonel Sanatçı Eğitiminde Drama” başlığında serbest bir tartışma yapılmıştır. Levent, konservatuvar’da oyunculuk eğitimi alırken oyunculuk eğitime yönelik kullanılan yöntemler üzerinde durmuş, kendisini yaratıcı oyunculuk arayışına iten nedenleri belirtmiş ve eğitimde drama /yaratıcı drama ile buluşmasının kısa öyküsünü aktarmıştır. Tamer Levent, oyuncuların yaratıcı drama başta olmak üzere başka yaratıcı yöntemlerin çoğundan habersiz olarak mezun olduklarını, bu durumun oyunculuk eğitiminde tutucu bir gelenekselliğe neden olduğunu vurgulamıştır. Levent, özellikle oyuncu adayları ve oyuncuların yaratıcı drama ile tam ilgilenmediklerini, hatta yer yer yaptığı şakalarla küçümsediklerini de vurgulamıştır. Tartışmaların sonunda konuk uzmanlar ve katılımcılar, amatör ya da profesyonel sanatçı (oyuncu) eğitiminde yaratıcı dramanın bir yöntem olarak mutlaka eğitim programlarında olması gerektiği konusunda görüş birliğine varıldığı da belirtilmiştir.

İkinci gün aynı saatte Prof. Dr. Hans Wolfgang Nickel’in yönettiği “Öğretmen Eğitiminde Drama” oturumu gerçekleştirilmiştir. Bu oturuma ilişkin özet bilgilere (eksiklikler olmasına rağmen) kitapta yer almıştır. Ayrıca Nickel’in seminer sonrası gönderdiği raporda da bu oturuma yönelik yapılan tartışmalar da yer almıştır. Üçüncü gün eğitimde dramanın geliştiği hemen her yerde tartışılmaya devam eden önemli bir tartışma, Prof. Dr. İnci San’ın yönetiminde gerçekleştirilmiştir. “Yaratıcı Drama: Bir Güzel Sanatlar Eğitimi mi? Bir Eğitim Yöntemi mi? (Kreatives Theaterspiel: Ein Bildungsfach Der Schönen Künste Oder Eine Ausbildungsmethode?/Creative Drama: Is it an Arts Education or an Educational Method) başlığında tartışmada dramanın yöntem olarak farklı adlandırmalar ile de olsa bilindiği ve kullanıldığı vurgulanmıştır. Ancak dramanın sadece bir yöntem değil aynı zamanda bir sanat eğitimi olduğu, hatta sahip olduğu özellikler nedeniyle bir tür sanatsal çalışma olarak da değerlendirilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur. Özellikle sanatın tüm türlerinde yaratıcı dramanın etkili bir yöntem olabileceğine ilişkin örnekler verilmiş ve Türkiye’de bu doğrultuda yetkili kurumlara girişimlerde bulunulması gerektiği konuşulmuştur. Özellikle drama derslerinin eğitim

programlarında yer alması üzerine de önemli öneriler geliştirilmiştir. Bu oturuma yönelik özet bilgiler kitapta yer almıştır.

Son gün ise Hugh Lovegrove'nin yönettiği "Kültürlerarası Etkileşimde Drama" (Theaterpaedagogik im Internaktionen Kulturaustausch – Drama in Cultural Interaction) tartışmasında ülkesi ve milleti ne olursa olsun farklı ülkeleri ve farklılıkları bir araya getirme özelliğinin yaratıcı drama yöntem ve alanında olduğu vurgulanmıştır. Bu çerçevede kültürlerarası iletişim ve etkileşimin sağlanması için yaratıcı dramadan daha etkin yararlanılması gerektiği, farklı ülke ve kültürlerden oluşacak katılımcılarla daha fazla yaratıcı drama projelerinin gerçekleştirilmesi üzerinde durulmuştur. Ne yazık ki bu oturumlara ilişkin o dönemde kayıt yapılmadığı ve ayrıca yazıcılar atanmadığı için konuşmaların ayrıntılı dökümü kitapta yer almamış, sadece eldeki özet bilgiler aktarılmıştır.

Seminerde atölyeler öncekiler gibi bir eğitmenin dörder gün atölye yönetmesi biçiminde değil, birer gün tüm katılımcıların içinde olduğu atölyeler biçiminde gerçekleştirilmiştir. Atölye raporları benim de için de olduğum birkaç kişi tarafından eş zamanlı tutulmuştur. Ulaşılan tüm metinler yeniden okunmuş, derlenmiş ve atölyeler, içeriğine sadık kalınarak, belirli bir sistematik içinde yeniden düzenlenmiştir. Bu çerçevede Nursel Başardı, Mahmut Topçu, Nilgün Dağlı ve Sevim Miral'in notlarından yararlanılmıştır. Ayrıca Derneğimiz üye ve eğitmenlerinden Mahmut Topçu'nun kişisel arşivinden edindiğimiz metinler ve fotoğraflar olmasaydı kitabımız çok eksik kalacaktı. Kendisine ayrıca teşekkür ederim.

Pamela Bowell'in atölyesinin kişisel olarak benim drama çalışmalarımın gelişmesinde çok etkisi vardır. Pam'ın bu atölyesini farklı yeni etkinlikler de katarak onlarca grupta çalışmış, farklı boyut, biçim, kapsamda uygulamalar gerçekleştirmiştim. Zaman zaman hala bu temada çalışmalara devam ederim. Sığınmacı, iltica ve göçmenliğin tartışıldığı günümüzde atölyenin ne kadar güncel olduğu bir kez daha görülebilir. Üstelik çalışmanın disiplinlerarası olma gibi önemli bir özelliği de var. Sözelimi tarih ve sosyal bilgiler alanlarına, antropoloji, psikoloji, sosyoloji, eğitim, iletişim, dil, müze, spor gibi alanlar açısından ele alınabilecek bu konu insan hakları, barınma, iletişim, etkileşim, dışlanma, gibi konularda yoğun olarak çalışmamı kolaylaştırmıştır.

Exeter'de bu kitabın hazırlığını yaparken Pamela Bowell'in National Drama Dergisi'nde 2011 yılında bu çalışmadan tam yirmi yıl sonra yazdığı metin ile karşılaştım. Çalışmanın daha ayrıntılı bilgilerinin verildiği, çok daha geliştirildiği bu metnin de kitapta yer alması çalışmanın bütünlüğünü kavramak açısından çok önemli olacaktı. Bu nedenle önce Pamela'ya yazdım ve kendisinden gerekli izni aldım. Ardından da Bil. Uzm. Elif Aykanat Özcan bu metni çevirdi. Çalışmanın

çok yararlı olacağını sanıyorum. Pamè ve kısa süredeki çevirisi için Elif Aykanat Özcan'a ayrıca teşekkür ederim.

Hugh Lovegrove'in atölyesi basit bir fotoğraf çekme etkinliği ile başlayan ve bizleri ayrıntılı bakmaya ve incelemeye götüren bir yapıda tasarlanmıştı. Bir drama eğitmeninin ana malzemelerinin yaşantılarda saklı olduğu mesajı bu atölyenin her etkinliğinden de anlaşılıyordu. Daha sonra günlük konuşmalarımızın en basit ve yanlış anlaşılmaya en müsait bir iletişim dili olduğunu vurgulayan Lovegrove, ikili ve gruplar arasında etkili iletişimin nasıl geliştirilebileceğine yönelik çok önemli deneyimleri yaşatmıştı bizlere. Ardından ilkokul yıllarına gidip oynadığımız oyunlara yaptığımız yolculuk, oyunun evrensel anlamda da bize en doğal dil olduğunu bir kez daha hatırlatmış oldu.

Dagmar Dörger'in atölyesi ise temel bir drama atölyesinin ve yapılandırmasının nasıl olması gerektiğine ilişkin önemli bir örnek olma özelliğine sahip. Öncelikle bedenın nasıl en kısa sürede hazırlanacağı ve etkili kullanılabilmesine ilişkin tasarlanmış bu atölye, aynı zamanda farklı ifade biçimleri ile doğaçlama yapabılme örneklerini bize göstermiştir. Sadece seslerle ya da beden dili ile ifade biçimi, eğitimde dramanın çok önemli bir yapısını oluşturuyor. Dörger'in atölyesi bu yapıya ilişkin önemli örnekleri yaşayarak öğrenmemizi sağlamıştır.

Hans Wolfgang Nickel'in atölyesi günlük yaşamdan spontane olarak başlatılan bir "Karşılaşma" anı ile başlatıldı. Katılımcıların görevi, öncesinde herhangi bir hazırlığın olmadığı bu karşılaşmanın öncesi ve sonrasını düşünmek ve bunun üzerine doğaçlamalar kurmaktı. Bunu yaparken de kahraman, hedef, çatışma ve engel gibi bazı dramatik bileşenler çerçevesinde küçük grupların hazırlık süreçlerine odaklandı. Bu atölye, doğaçlamanın kurgulanması ve geliştirilmesi açısından ayrı bir önem sahip.

Bu kitap 4.Uluslararası Eğitimde Drama Semineri'ndeki atölye çalışmaları ve serbest tartışmalarda yer alan etkinliklerden oluşturulmuştur 1990 yılında kurulduktan sonra ilk kez doğrudan Derneğimizin sorumluluğu ve organizasyonunda ve Ankara'da 23-27 Nisan 1991 tarihleri arasında gerçekleştirilen Seminer, hocalarımız Prof. Dr. İnci San ile oyuncu, yazar ve yönetmen Tamer Levent'in akademik işbirliği ile organize edilmiştir. Tamer Levent, bu seminerin açılış konuşmasında amaçlarının Türkiye'de tüm ilgilileri "Eğitimde Dramaya Yakınlaştırmak" olduğunu belirtir. Bu amaç aynı zamanda bu kitabın da adı olmuştur.

Eğitim ve sanat dünyası ile birlikte akademik çevrenin güç birliği ve Ankara'da Goethe Enstitüsü ile British Council'in desteğiyle birincisi 1985 yılında gerçekleştirilen "1.Uluslararası Eğitimde Dramatizasyon Semineri" bir yönüyle Türkiye'de yaratıcı drama alanının akademik anlamda tartışılmasının başlangıç tarihini oluşturur.

İlk buluşmanın adının seminer programında İngilizce olarak “Drama in Education Congress” olarak yazıldığı görülür. Bu durum drama buluşmalarının daha başlangıcından beri bir kongre niteliği taşıdığını göstermektedir. İlk kez dramatisasyon adı ile de olsa eğitimde drama veya yaratıcı drama, akademik olarak bu seminerde tartışmaya açılmış, kuramsal ve uygulamalı tartışmalar da bu seminerle başlamıştır. 4. Uluslararası Eğitimde Drama Semineri de aynı amaçla gerçekleştirilen ve devam niteliği taşıyan bir buluşma olmuştur.

Eğitim sistemimiz bu yöntem ile karşılaştıktan sonra ilerde bağımsız bir ders olacak “Drama” alanına da yer açmak durumunda kalmıştır. Bu buluşmalara katılanlar aynı zamanda Çağdaş Drama Derneği’mizin de 1990 yılında kurulmasına öncülük etmiş, eğitimde drama alanında Türkiye’nin ilk sivil toplum örgütünün kurulmasını da sağlamışlardır.

Seminer ya da kongre biçimindeki drama buluşmalarımızın bir kitap olarak yayınlanması Derneğimizin en önemli amaçları arasındadır. Bu amaç aynı zamanda geleceğe bırakılacak olan bir “kültürel miras” olarak da değerlendirilebilir. İçinde binlerce uygulama örnekleri bulunan bu kitaplara, eğitim fakültelerinin öğretmen yetiştiren pek çok bölümünde zorunlu ya da seçimli olarak okutulan yaratıcı drama derslerinde ve derneğimiz tarafından yürütülen öğretmenlik eğitimi programlarında yoğun olarak başvurulmaktadır.

Kitabın eğitimde yaratıcı drama alanında her geçen gün artan yayın gereksiniminin karşılanmasında ve özellikle Türkiye’de eğitimde dramanın gelişimini inceleyen ilgililere önemli katkı getireceğini umar, teknik desteklerinden ötürü H. Öyküm Lumalı’ya ve Pegem Pegem Akademi Yayınları’nın özverili çalışanlarına içtenlikle teşekkürlerimi sunarım.

Prof. Dr. Ömer Adıgüzel

Ankara Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Fakültesi

ORCID No: 0000-0001-9492-6231

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	v
-------------	---

1. BÖLÜM

AÇILIŞ KONUŞMASI VE ATÖLYELER

Açılış Konuşması	
Tamer Levent	1
Atölye 1: Oyun Yönetimi İçin Neler Yapılabilir?	
Dr. Dagmar Dörger	3
Atölye 2: Drama Sürecinde Kullanacağımız Malzeme	
Hugh Lovegrove.....	11
Atölye 3: Sınıfta Çocuklarla Drama Çalışması: Dışlanan Kişi	
Pamela Bowell.....	20
Atölye 4: Karşılaşma	
Prof. Dr. Hans Wolfgang Nickel	37

2. BÖLÜM

SERBEST TARTIŞMALAR (ÖZET) VE EK ATÖLYELER

Öğretmen Eğitiminde Drama	
Tartışma: Yöneten: Hans Wolfgang Nickel.....	51
“Yaratıcı Drama” Bir Güzel Sanatlar Eğitimi mi? Bir Eğitim Yöntemi mi?	
Tartışma: Yöneten: İnci San.....	53
ISHI: Bir Yabancı'nın Öyküsü (2011)	
Pamela Bowell.....	55
ISHI: AN OUTSIDER'S STORY (2011)	
Pamela Bowell.....	71
Teori-Atölye: Özgün Bir Teori Arayışı	
Prof. Dr. Hans Wolfgang Nickel	87

3. BÖLÜM

EKLER

Seminer Programı	95
Katılımcı Mektuplarından.....	97
Basından	100
Seminerden Fotoğraflar	101

Tamer Levent ve İnci San

1. BÖLÜM

AÇILIŞ KONUŞMASI VE ATÖLYELER

Tamer Levent

Devlet Tiyatroları Oyuncusu, Yönetmen-Yazar

Sayın Konuklar,

4. Uluslararası Eğitimde Drama Semineri'ne Hoş geldiniz!

Daha önce 1985, 1987 ve 1989 yıllarında bu seminerleri düzenlemiştik. Artık bu seminerler bizim için önemli bir gelenek haline geldi. Bundan sonra da iki yılda bir bu tür uluslararası buluşmaları düzenlemeyi düşünüyoruz.

Bugüne kadar gerçekleştirilen drama seminerlerinde bizler öncelikli olarak eğitimde ve oyunculukta yaratıcılık üzerinde durmuştuk. Eğitim alanında ve oyunculuk eğitiminde yeni, aktif yaratıcı yöntemler üzerinde çalışıyor, bu yöntemleri sorguluyoruz.

Kişisel olarak benim bu alana yönelmemde bu sorgulamaların önemi var. Konservatuvar 'da okurken oyunculuk eğitimindeki yöntem ve yaklaşımları çok gelenekçi, hatta sıkıcı buluyordum. Bu nedenle daha yaratıcı doğaçlama biçimlerinin olup olmadığını araştırmaya başlamıştım. Elime geçen İngilizce kitaplar da karşılaşmıştım drama kavramı ile. Daha sonraları dramanın yeni bir yaklaşım olduğunu görmeye başlamıştım. Bu nedenle Alman Kültür Merkezi ve British Council'in destekleri ile yurt dışından uzmanlar davet etmeye başladık. Bu uzmanlar uygulamalı olarak yani atölyeler biçiminde çalışmalar gerçekleştirdiler. Seminerlerin uygulama ağırlıklı olmasını önemsiyoruz.

Daha önceki seminerlerimiz daha çok dramanın tanımı ve özellikle eğitimdeki işlevleri üzerinde yoğunlaşıyordu. Dramanın yaşamsal önemini alan 1987 yılında yapılan seminer sonrasında bu çalışmalara ilginin çok arttığını gördük. Sanatın değişik alanlarından tutun da eğitimin değişik branşlarına kadar pek çok katılımcımız oldu ve onlar bu seminerlerde öğrendikleri oyun ve drama uygulamalarını kendi gruplarında uygulamaya başladılar. Böylece eğitimde drama geleceği de oluşmaya başladı.

Bu seminerlerde en büyük amacımız Eğitimde Drama'ya yaklaşmayı sağlamaktır. Daha önceki seminerlerimize katılanlar hatırlayacaktır, tüm çalışmalarını

ayrı ayrı gruplar olarak yapmıştık. Bu yıl tüm katılımcıları içine alacak biçimde tek grup olarak yapacağız. Böylece bir katılımcı gelen tüm uzmanlarla bir gün de olsa çalışmış ve onları da tanımış olacak.

Bu seminerden sonra drama alanında daha da uzmanlaşmaya yönelik çalışmalar yapmayı diliyoruz ve istiyoruz. Bu çalışmalar belki bizleri ilerde kurulabilecek bir Drama Enstitüsü'ne götürebilir.

Bu seminerimizde kısa adı IATA olan Uluslararası Amatör Tiyatrolar Birliği Başkanı Hugh Lovegrove da aramızda. Kendisine Hoş Geldiniz diyorum. IATA'nın sloganı: "Tiyatro yoluyla anlamak öğrenmek için organizasyon" olarak belirlenmiştir. Burada belirtilen amatör sözcüğünden kasıt araştırmacı ve geliştirici anlamında kullanılmaktadır. Yani amatör bir kişinin araştıran ve geliştiren yönlerinin güçlü olduğu savunuluyor. Birlik bu doğrultuda çalışmalar yapıyor. Hugh Lovegrove de bu doğrultuda seminerimizde atölye yönetecek.

Ben daha önce, Avusturya'da, Uluslararası Drama Kongresi'ne katılmıştım. Bu buluşmaları Amatör Tiyatrolar Birliği başlattı. Prof. Dr. Hans Wolfgang Nickel başlatmıştı. Hatta Nicel aynı zamanda bu birliğin kurucuları arasında da yer almaktadır. Nicel, çocuklarda dramanın yaygınlaşması için çalışmalar yapıyor ve Berlin Güzel Sanatlar Yüksek Okulu'nda Oyun ve Tiyatro Pedagojisi Enstitüsü'nü kurdular ve bu konularda akademik eğitimler veriyorlar. Nickel de bu seminerimizde hem konferans verecek hem de atölye yönetecek. Hoş geldin Wolfgang.

Diğer uzmanımız yine Almanya'dan Dagmar Dörger. Kendisi de bir drama hocası. Daha çok engelli çocuklarla drama ve tiyatro pedagojisi çalışıyor. Dörger de bu seminerde bu konu üzerine bir atölye yapacak. Hoş geldin Dagmar!

İngiltere'den diğer bir konuğumuz Pamela Bowell. Bowell, sınıflarda çocuklara yapılan drama çalışması başlığında bir atölye yönetecek. Aslında bir tür dramının sınıfta yapılandırılmasına yönelik bir atölyeyi Pam Bowell gerçekleştirmiş olacak. Sen de hoş geldin Pam. Seminerimize katıldığınız teşekkür ederim.

Bir teşekkürüm de bu organizasyonu birlikte planladığımız ve uyguladığımız İnci San'a teşekkür etmek istiyorum. Pek çoğunuz biliyor belki ama ben yine de söylemek istiyorum. İnci San, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi. Bu yola kendisi ile birlikte çıktık. Her üç seminerimizi de İnci ile birlikte organize ettik. İnci, bu seminerde yaratıcı dramının bir güzel sanatlar eğitimi ya da bir eğitim yöntemi olup olmadığını içeren bir tartışma oturumunu da yönetecek.

Son olarak bu ve önceki seminerlerimizi onların desteği olmasaydı gerçekleştiremezdik. Alman Kültür Merkezi ve British Council... Kendilerine de ayrıca teşekkür ederim.

Seminerin başarılı geçmesini diler, hepinize selam ve saygılarımı sunarım.

Atölye 1

Oyun Yönetimi İçin Neler Yapılabilir? Drama ve Oyunlarla Yüz Yüze Gelmek

Dr. Dagmar Dörger

**Berlin Güzel Sanatlar Yüksek Okulu
Oyun ve Tiyatro Pedagojisi Enstitüsü**

23 Nisan 1991

Eğitmen: *Herkese günaydın. İlk gün atölyeyi birlikte yapacağız. Benim ismim Dagmar Dörger. Berlin'de oyun, drama ve tiyatro pedagoğu olarak çalışıyorum. Bu konularda akademik çalışmalar yapıyorum. Bu atölyede bir liderin oyun yönetiminde neler yapacağıma ilişkin çeşitli alıştırmalar uygulayacağız. Buradaki oyundan tiyatro oyunları anlaşılmalıdır. Şimdi çalışmalara başlayabilir.*

Etkinlik 1

Eğitmen: *Ayağa kalkıyoruz ve salonun her yerinde karışık ama aranızda mesafeler olacak biçimde durunuz. Dirseklerinizin bir fırça olduğunu düşünelim. Dirseğinizle büyük yüzeylere resim yapmaya başlayacağız. Bedeninizle resim yapacaksınız. Müzik başladığında sizler dirseğinizi bir fırçaymış gibi düşünüp harekete başlayınız (Gipsy Kings- Bamboleo şarkısı açılır ve resim çalışması başlar).*

Dirsekleriniz birer fırça. Onunla büyük yüzeylere resim yapınız... Sonra bedeninizin çeşitli uzuvları fırça olsun... Omuzlarınızla boyamaya devam edin... (bir süre sonra) şimdi ayaklarınızla resim yapınız... (Bir dakika kadar aralarla). Kalçanızla... Göbeğinizle... Başınızla... Diz kapaklarınızla... (Bir müddet resim çalışması yapılır). Şimdi de tüm bedeninizle resminizi yapmaya devam ediniz... Resmi bitirin ve altına büyükçe imzanızı atınız...

Etkinlik 2

Grup nefes nefesidir. Hafif, yavaş ritimli ve sözsüz bir müzik açılır.

Eğitmen: *Ayakta duralım ve rahat hareket edebileceğimiz bir yere geçelim... Ayaklarınızı omuzlarınız kadar açınız... Dik durunuz... Gergin bir duruş olmasın... Konuşmuyorsunuz... Gözlerinizi kapatın... Omuz ve kollarınızı rahat bırakın. Sıkmayın ve gergin olmasına da izin vermeyin... Bedeninizin tüm ağırlığını ayaklarınıza verin... Şimdi tüm ağırlığı tabanınıza verin... Sonra ağırlığınızı ayakuçlarınıza verin... Tekrar topuklara... Sağ ayağa... Sol ayağa... Ve şimdi her iki ayağa tüm ağırlığınızı verin... Şimdi bir ağaç gibi hissedin... Öne... Arkaya yavaşça sallanın... Sağa sola sallanın... İstedığınız gibi çeşitli yönlere sallanın... Ters yönlere de sallana bilirsiniz... Durun ve gözlerinizi açın.*

Etkinlik 3

Eğitmen: *Şimdi müziğe göre istediğiniz gibi hareket edebilirsiniz. Koşun, serbestçe hareket edin (Loalwa Braz – Lambada ve Gipsy Kings'in hareketli şarkıları fonda çalınır). Bir süre sonra ben hangi sayıyı söylersem o sayı kadar gruplar oluşturacaksınız... Duracaksınız... Üç... (Üçerli gruplar oluşturulur). Grup arkadaşlarınıza önce adınızı sonra nerede doğduğunuzu söyleyin... Harekete devam edin... Hareket ve dans... (Bir süre sonra müzik durdurulur). Eğitimci Dört diye bağırır. 4'erli gruplar oluşturulur.*

Eğitmen: *Grup arkadaşlarınıza bu kez adınızı ve mesleğinizi söyleyin... Sonra da devam edin... (Müzik devam eder). Bir süre sonra eğitimci Beş diye bağırır. 5'erli gruplar oluşturulur.*

Eğitmen: *Grup arkadaşlarınıza adınızı ve kardeş sayılarınızı söyleyin... Sonra devam edin. Eğitimci İki diye bağırır. İkişerli gruplar oluşturulur. Bu sırada düzenli nefes alıp verilmesi söylenir.*

Etkinlik 4

Eğitmen: *Şimdi bir kişi ile eş olalım. Eşler kendi aralarında tanışsınlar... Biraz sohbet ediniz. Eşlerden biri A, diğeri B olsun. A elini açarak B'nin yüzü karşısında, burun hizasında 30-40 cm uzaklıkta tutacak. B yüzünü ve dolayısı ile bedenini A'nın eline göre ve bu elin karşısından hiç ayrılmadan hareket edecek ve bu eli takip edecek. Başlayalım... (Çalışma bir süre yapılır).*

Etkinlik 5

Eğitmen: *Duralım. Şimdi roller değişsin. B'ler aynı çalışmada bu kez yönetecekler. Hazır olunca başlayalım (Çalışma bir süre yapılır).*